

Rolf Sundet kl.14.30-15.15 – Rom Plenumssalen

Fantasiposisjonen i teamveiledning – om å bevege seg forbi scientifisering av praksis.

Rolf Sundet

Workshopen vil presentere en veiledningspraksis i samarbeid med team hvor de som ikke arbeider direkte i den presenterte situasjonen for veiledning sees å være i en fantasiposisjon ovenfor situasjons innhold. Dette gjelder særlig veileders rolle.

Veiledningspraksisen er inspirert av Michael Whites tilhørerpraksis og Tom Andersens reflekterende prosesser uten å falle inn under noen av disse beskrivelsene. Fantasiposisjonen innebærer en økning i veileder og teamet sin frihet til å komme med ideer, kunnskaper, perspektiv, tanker og annet. Dette betyr at særlig forskningsfunn og forskningsinformerte teorier får sin betydning gjennom å være forslag til praksiser og ikke bestemmende for praksis.

Forskning som bestemmende for hva som skal skje i det enkelte behandlingsforløp vil bli argumentert for som et eksempel på en scientifisering av praksis, her forstått som en prosess hvor praksis blir sett på som vitenskapelig. Erfaringer fra både terapeutisk arbeid og veiledning vil bli henvist til som eksempel på hvordan scientifisering reduserer innovasjon og evnen til å møte det uforutsette. En bevegelse vekk fra scientifisering frisetter forskningsbasert kunnskap og teori som hjelpemiddel og redskap i praktisk terapeutisk arbeid. I veiledning er fantasiposisjonen sentralt i et slikt frigjøringsarbeid.

Line Slettemyr kl.14.30-15.15 – Rom Aroma

En helt vanlig pappa?

Hva skjer med resten av familien når far blir dømt for nedlastning, chat og deling av bilder og film som viser barn som blir utsatt for seksuelle overgrep?

Line Slettemyr

Jeg ønsker å dele min erfaring fra oppfølging av familier som har opplevd at far har blitt dømt for nedlastning av materiale som fremstiller barn seksuelt, chattet med andre med samme formål, delt innhold med barn som fokus for seksuelle overgrep.

Et familieperspektiv på oppfølging av barn og deres omsorgsperson pappa blir dømt for nedlastning, deling og deltakelse i pedofile nettverk. Hvordan kan vi gi god informasjon, støtte og oppfølging til familier når pappa er mistenkt/dømt for nedlastning? Implikasjoner på kort og lang sikt for familien

Work Shop NFFTs Årskonferanse 7.mars 2025

som sitter igjen etter «bomben» smalt. Hva trenger familien hjelp og støtte til? Erfaring fra samarbeid med andre aktører i dette arbeidet.

Anne Øfsti kl.14.30-15.15 – Rom Inspirasjon

Litteraturterapi: Å skrive om tvetydig tap
Anne Øfsti,

*Du er försvunnen, Du försvann Nu, nyss
Eller för tusen år sen
Men själve Ditt försvinnande är kvar.
Ekelöf (1966)*

I denne workshopen ønsker jeg å løfte frem litteraturens gave til å undersøke og dvele ved tvetydig tap. Begrepet tvetydig tap (Boss & Carnes, 2012) viser til en spesiell form for tapserfaring der det ikke er mulig med en klar avslutning eller lukking av sorgen. Det kan være situasjoner som forsvinninger, ulykker med uidentifiserte levninger, alvorlige psykiske lidelser og andre situasjoner der det er tvil om en persons tilstand, nærvær eller fravær. Tvetydighet kan også prege situasjoner der en hemmeligholdt relasjon rammes. Deltakerne blir inviterte til å skrive og lytte til tekster som utforsker tvetydige tap i eget liv. Forhåpentligvis vil det bli en sorgmunter stund – kanskje en smakebit av litteraturterapi som rensende og helende.

Presentasjon ved Anne Kyong Sook Øfsti, Førsteamanuensis ved VID vitenskapelige høyskole

Hillesund og Bertelsen kl.14.30-15.15 – Rom Dialog

Ferdighetstrening ved hjelp av
videoveiledning

Odd Kenneth Hillesund &
Bård Bertelsen

I workshopen vil vi beskrive en videoveiledningsmetode utviklet for ferdighetstrening med familieterapistudenter. Videoveiledning gir studenter et rammeverk og en struktur for å knytte sammen teoretisk kunnskap og praktiske ferdigheter. Som arbeidsform legger det også til rette for sosialisering til profesjonell samhandling.

Work Shop NFFTs Årskonferanse 7.mars 2025

gjennom å kreve at studentene engasjerer seg i hverandres arbeid gjennom observasjon og dialog. I videoveiledning inviteres også den enkelte student til å reflektere over sin egen nåværende praksis, og ta stilling til hvem de er og hvem de ønsker å være som terapeut.

Vi vil først kort redegjøre videoveiledning i systematisk veiledet ferdighetstrening av familierapeuter, før vi presenterer vår metode for videoveiledning. Deretter beskriver vi konteksten metoden ble utviklet i, og det utdanningsteoretiske grunnlaget den bygger på. Avslutningsvis vil vi drøfte hvordan denne metoden skiller seg fra andre videoveiledningsmetoder benyttet på familierapifeltet, hva vi anser som metodens særlige fortrinn og mulige ulemper, og foreslå hvordan metoden kan brukes og videreutvikles i andre kontekster.

Norman og Gisholt kl.14.30-15.15 – Rom Stemning

“Forelsket og forpliktet”
Lansering av nytt kurstilbud for
bonusfamilier i familievernnet

Familierapeutene Mette Norman og
Kristin Gisholt, familievernkontoret
Christiania i Oslo.

Bonusfamilien/stefamilien/spleisefamilien –
kjært barn har mange navn!

Familieformen er utbredt, den som vokser mest i Norge. Likevel kan fagpersoner og klienter overse eller bagatellisere hvor vanskelig det kan være. Mange relasjoner skal hensyntas, et systemisk blikk er nødvendig. Parforholdet har krevende vilkår i bonusfamilier, med økt risiko for brudd. Mange barn er involvert, betydningen av å sørge for gode livsbetingelser er betydelig.

Vi er opptatt av parforholdets betingelser når man ikke starter med blanke ark. Vi har sett på slitasje, sorg og balansekunst i disse familiene, den gleden det representerer å finne kjærligheten på nytt, og hvordan det er å være foreldre og bonusforeldre.

I tre år har vi jobbet med utvikling og pilotering av et kurstilbud for denne gruppa i familievernnet. Arbeidet er nå ferdigstilt og klart for lansering. Vi ser for oss at konferansen er en god arena for å skape blest om et viktig tilbud.

Kopperud og Bertelsen kl.15.30-16.15 – Rom Plenumsalen

KONFLIKT OG KJÆRLIGHET

– Om valg av språk i møter med foreldre med vedvarende høyt konfliktnivå.

Ella Kopperud & Bård Bertelsen

Stadig flere foreldre som er i ferd med, eller har flyttet fra hverandre, oppsøker

familievernkontoret for å få hjelp med å samarbeide om barna. Samtidig har tjenesten, og også styrende myndigheter, erkjent at mange av disse foreldrene ikke får den hjelpen de ber om. Bufetat har opprettet et eget spisskompetansemiljø, SKM vold og høykonflikt, for å bistå med utvikling av bedre tilbud til foreldre med vedvarende høyt konfliktnivå og deres barn. Begrepet «høykonflikt» har blitt en del av dagligtalen i flere hjelpeinstanser (familievern, barnevern, tingrett).

I denne workshopen vil vi, i lys av forskning og praksiseksempler, reflektere over hva denne dagligtalen, eller ordvalg, gjør – når det gjelder å forstå og håndtere foreldres uenigheter, dilemmaer og konflikter knyttet til felles barn etter samlivsbrudd. Vi vil også se på hvilke muligheter det kan gi om vi også tar i bruk et annet språk – hva hvis foreldrekonflikter handler om kjærlighet?

Angunn T. Mjøs kl.15.30-16.15 – Rom Inspirasjon

HODE TIL HODE, HJERTE TIL HJERTE.

Angunn Trovåg Mjøs, familierapeut og høgskolelektor, Familiens hus og Høgskulen på Vestlandet.

En historie om å leve med voldens konsekvenser

Denne historien handler om å være meg i samtaler med en mor som strever med å holde ut sine barns følelser når du for lenge siden sluttet å holde ut dine egne. Hvordan kan du som mor klare det? Når du bare vil grensesette bort utagering og en oppførsel du ikke klarer å forstå, men til på et tidspunkt innser at det ikke fungerer? Hva gjør du da? Denne historien handler også om det.

Samtaler med en mor og hennes to barn laget historien jeg ønsker å fortelle om voldens konsekvenser. Vi møter morens oppdagelser, innrømmelser og ikke minst harde arbeid for forandring. Vi hører også

Work Shop NFFT's Årskonferanse 7.mars 2025

om hennes omskriving av historien fra uforståelig, til forståelig, fra tro på et bedre liv til tap av fremtidstro og tilbake igjen

Rugaard og Gjermundbo kl.15.30-16.15 – Rom Dialog

Praktisk systemisk familiearbeid mot spiseforstyrrelse;
Vår erfaring med praktisk og relasjonelt arbeid i familier med ungdom med spiseforstyrrelse

Annette Rugaard og
Lars-Ole Gjermundbo

Hva handler workshopen om:

Workshopen beskriver vårt arbeid med familier som er innlagt til heldøgnsbehandling på bakgrunn av en ungdom med spiseforstyrrelse. Vi beskriver utfordringer, gleder, bekymringer, problemstillinger, hva vi har lyktes med, etiske utfordringer, relasjonens betydninger, følelser med mer. Vi vil gi praktiske tips til arbeidet med denne pasientgruppen og hvordan se og jobbe med hele familiesystemet. Vi vil vise viktigheten av den systemiske tilnærmingen når en i familien er alvorlig syk og preger en hel familie. Vi ønsker å inspirere og dele enkle metoder og ideer vi ser har gjort en forskjell for disse familiene.

Hvem skal presentere:

Annette Rugaard, klinisk spesialist i psykiatrisk sykepleie og familieterapeut

Lars-Ole Gjermundbo, familieterapeut,

Arbeidssted: Avdeling for spiseforstyrrelser – familiebehandling v/Modum Bad.

Håland, Tilden og Hillesund kl.15.30-16.15 – Rom Stemning

Å spille på lag med foreldre, skole og helsepersonell mot angsten.

Åshild Tellefsen Håland,
Terje Tilden og Odd
Kenneth Hillesund

Erfaringer fra et implementeringsprosjekt. Barn som sliter med engstelse utgjør 6-15% i alderen 10-17 år, noe som får store konsekvenser for foreldre og øvrig familie. Det smerter foreldrene å se barnet streve, og deres naturlige tilbøyelighet er derfor å tilrettelegge for at barnet opplever mindre angst. Tilsvarende tilrettelegging blir også gjerne gjort i skolesituasjonen. Imidlertid viser forskning at slik velment tilrettelegging bidrar til økt angst, og er derfor uhensiktsmessig. I denne workshopen vil det bli presentert hvordan engstelse kan bekjempes gjennom et indikert skolebasert gruppetiltak (Mini-RISK) hvor viktige aktører rundt barnet som foreldre, lærere og sosiallærere og helsesykepleiere deltar. Fokus vil være på hvordan jobbe systemisk for å få foresatte, skole og helsepersonell til å dra i samme retning og gi nødvendig støtte til barnet gjennom terapiforløpet. Mini-RISK er utviklet ved avdeling for barn og unges psykiske helse (ABUP) og er fra 2021-2024 implementert på alle grunnskolene (n=45) i Kristiansand kommune og snart står 10 nye kommuner i Agder for tur. Erfaringene fra hvordan det går an å jobbe systemisk på makronivå for å få spesialisthelsetjenesten, skolehelsetjenesten, PPT, fastleger og skoler til å samhandle bedre rundt de engstelige barna vil også bli presentert. Hvordan forskning på implementering og effekt av Mini-RISK går hånd i hånd vil også bli drøftet. Etter presentasjonen vil Bård Bertelsen, Odd Kenneth Hillesund og Terje Tilden gi en refleksjon om hvordan Mini-RISK kan forstås som et systemisk prosjekt og hvordan systemisk tenkning tydeliggjør hvordan og hvorfor spesifikke intervensjonsprogrammer fungerer.

Grasaasen, Businaro, Andersen, Myra og Axberg.

kl.15.30-16.15 – Rom Aroma

Direkteveiledning: muligheter og dilemmaer

Erfaringer med systemisk direkteveiledning på Samtalesenteret ved Vid

Anne Grasaasen,

Nicoletta Businaro, Sigurd Riste Andersen, Siv Myra,

Ulf Axberg

Samtalesenteret på Vid åpnet i 2018, som et gratis, studentdrevet samtaletilbud under direkteveiledning fra ansatte ved høyskolen. To studenter og en lærer danner et team som samarbeider om å planlegge og gjennomføre samtaler med klienter, og hvor direkteveiledning har en definert betydning både før, under og i etterkant. Med direkteveiledning mener vi at veileder er aktiv deltaker i samtalen og kan kommunisere med, – og gi tilbakemeldinger til studentene underveis.

Samtalesenteret er også en arena for forskning, og i en studie over studentenes erfaringer er et funn hvordan de finner det utviklende å være i en definert studentpraksis, hvor veileder er ansvarlig. Samtidig kan relasjonen påvirkes av asymmetri og ulike maktforhold. Vi som er veiledere, har etter hvert fått en del erfaring på veiledningsrollen. Parallelt har vi blitt nysgjerrige på egne fortellinger, og på å invitere hverandre inn på egen veiledningsarena. Hvordan utøver vi veiledningen? Hva er viktig for oss, og hvordan begrunner vi det? Hva er direkteveiledning i vår sammenheng? Hva er det systemiske arbeidet? Vi gjennomfører nå en autoetnografisk studie hvor disse spørsmålene blir utforsket. Så langt er dermed vår erfaring fra Samtalesenteret at direkteveiledning gir mange muligheter, men også noen utfordringer, både for veiledere og studenter.

Da direkteveiledning er alminnelig ved utdanninger i familieterapi, antar vi deltakerne på workshop sitter på egne fortellinger, og at vi sammen, – og på en interaktiv måte, kan benytte erfaring med direkteveiledning som omdreiningspunkt for å reflektere betydningen den kan ha for faglig utvikling.

Direkteveiledergruppa fra Vid:

Anne Grasaasen, førstelektor, Nicoletta Businaro, 1.amanuensis, Sigurd Riste Andersen, høyskolelektor, Siv Myra, 1. amanuensis, Ulf Axberg, professor